

קרב:

ערכי פסחים פרק עשירי פסחים

מסורת הש"ס

עין משפט
גרי מצוה

רשב"ם

שאיין כל האלכנטוס שוות. אכר השמיש. שלח יהא השמיש זה עוב
לה כשל ראשון משנה אחרת: מלוה וגוף גדול. אם תרצה לעשות
מלוה וגם תשכר בה: אוכל פירות ולא שער. הלוה מעות

לחניך על קרקע לאכול פירות
בנייתא צול (שמנה) לו דבר
מועט מן הדמים כמשכנתא דסורא
(ב"מ דף סו:) והיינו ריוח גדול וגם
מלוה היא שיש לו ללוה שכר ריוח
שנריך למעט למורה: דלא סיני
בלא ק"פ. וצוה מנהג דארמאין:
וא"ד. על מטה ארמית ממש משום

א [נטייע איה ס' קד
ס"י 17]
ב [מ"י פ"ה מה"ל דעת
ה"ש:]
כז ג מ"י פ"ה מה"ל הלכות
אכרי כ"ה א"ל כ"ה י'
כח לזון ק"מ טוב"ש
א"ר"ה מ' ר"מ ט"ק י"א
ו"ט"ז א"ר"ה ס"מ כ"ה
ט"ק י'
כז ד ט"ז א"ר"ה ס' י'
ר"מ ט"ק י"א

רבינו הגאון

מזוה וגוף גדול אוכל
פירות ולו ש"כ. כלומר,
מלוח את חברי ועושה
כצוה ומשולח מטמון על
השכר. מצוה וגוף וקי
נישא אשה ולו בניו.
א"ר"ה דברים צוה רבינו
את בנו, אל תורו בשכניכם
דליני נאורו דילמא משכי
לך. ולא תשב כמטה
ארמית משום משה רב
כ"ה פ"ה א"ר"ה ס' י'
פ"ה, שהיה נושא בארמית
והיה רבא לביחו לפרעו,
מזוה וצוה ארמית בן
ומה, והיה מוטל על
המטה. כיון שנטעם רב
פ"ה א"ר"ה לו שב על
המטה, כיון שישב על
המטה צעק כי אתה תרצה
אל בני כו'. איכא דאמרי
אל תשב, אל תישן בלא
ק"ש. איכא דאמרי לא
תשב נותר, ואל תברח
עצמך מן המכס, דאי
שכיחי ליה בידך שקלי
לכחיה עסקי, ואל תעמוד
בפי השור וכו' נוהא
דחורא וכו'. שלשה דברים
צוה ר' ישימאל ב"ר יוסי
אל תעש מום
בעצמך, ס' היא לא יהיו
לך ריגא כהדי הלחא, דחד
הוה בעל זין וזרי מניה
ס'הדי, ואל תעמוד על
המקף בארמיתא שטולת
בתשלום שבעת ימים
לרמייה, היראל והחוק
מזין פתוח, אבל כסופת
שבעה נקיים לא, וכו' עוד
צוה ר' יוסי ב"ר יהודה אל
תצא יחיד בלילה, ואל
תעמוד בפני חני ערום,
ואל תתנן במרחץ חרשה
ש"מ תפתח. הוועד בפני
הנר ערום נכפה, והמשיש
מטוה לאור הנר היוין לו
בניו נכפיים. ח"ר המשיש
מטוה והתקן קטן בה
נכפה. ארת בת מחלת
שנא"ר ליה תנינא ולבאיי
שטוה היא.

שאיין כל האלכנטוס שוות. אכר השמיש. שלח יהא השמיש זה עוב
לה כשל ראשון משנה אחרת: מלוה וגוף גדול. אם תרצה לעשות
מלוה וגם תשכר בה: אוכל פירות ולא שער. הלוה מעות

לחניך על קרקע לאכול פירות
בנייתא צול (שמנה) לו דבר
מועט מן הדמים כמשכנתא דסורא
(ב"מ דף סו:) והיינו ריוח גדול וגם
מלוה היא שיש לו ללוה שכר ריוח
שנריך למעט למורה: דלא סיני
בלא ק"פ. וצוה מנהג דארמאין:
וא"ד. על מטה ארמית ממש משום
מעשה דרב פפא שהיה ארמית אחת
חייבת לו מעות וכנס צביה לגביה
המטה וכנסתם רב פפא אמרה לו שז
שז עד שאכיל מעותך וכן עשה
כשאלתה אמרה המטה את בני וצרח
מן המדינה: וכו' ויניסין. שהלמית עולין
וגם לכו צהן וגו' כדיוקלא. כדוקלא
שהוא אוכל כו'. ניוסא (א) דסורא.
ש'לש על השור שלל יגהנו: אמשכא
דללא. הישן על עור צביה העדנין
קודם שגמור מלאכה: חמימי דחמימי
דשא עילוי. אם רגיל לשפוך עליו
מיס חמימי יותר מדאי על צפרו: מאן
דמחור לכושי. ולכיש להו מקמי מ' יומי
דלכתי לא מטי מ' יומי דלשליחיה הנהו
כניס הדרי ולכתי איכא כהו חיותא
ואכלי ליה וקשין לדבר אחר: כהדי
דמחור. דהוה קד בעל דין ומרי ליהו
סהך: ופנדו דאורייתא. קודם
שהמטרו על עצמן ליכש ז' נקיים
וטובלת כיוס שפסק המעין אל תוק
באותו לילה הואיל והיוס רלמא והחוק
מעין פתוח דילמא שפעה זביה: שמש
פפת. ותמיה חלל מלא מיס:
גזיתא

הגהות הב"ח

(א) ה"י ד"ה נוהא. ג"כ
ולשון טהא היא המדבר
בקושי ובחוקה המהרה
לכך היא בלתי להחריש פי
החוק ש"י רש"י כ"פ הי
ביקור דף ח"א פ"כ:

מבאר רש"י

בלא ק"ש. שפחה מטמון
דומה למעט ארמית
(ברכות ח'). ארמית
ממש על מעט ארמית
ומשום מעשה
דרב פפא. שאלה לו
שז על המטה והיה
כניס מה מטל עליה
והיה רוצה להעליל עליו
ולומר שיש עליו והיה
(שם). משור תב. שלל
נחל חלש: וברכות ז'.
משור מועד. שנת ג'
שפסם (שם). בדיקלא.
כל שחולין צו חנן כאלו
ואוכל (שם). ושדי דרשא
מתורתך. לאו דוקא. אלל
כלומר הוה ממנו הכרה
(שם).

דאית ביה שונרא לא יעול בה איניש בלא מסני מאי טעמא משום דשונרא
קמיל לחוייא ואכיל ליה ויהא ביה בחוייא גרמי קמיני ואי יתיב לה גרמא
דחוייא אכרעיה לא נפיק ואסתכן ליה איכא דאמרי ביתא דליה ביה שונרא
לא יעול ביה איניש ב"בהכרא מאי טעמא דילמא מיכריך ביה חוייא ולא
ידע ומסתכן ג' דברים צוה ר' ישימאל בר' יוסי את רבי (מק"ש סימן) אל
תעש מום בעצמך מאי היא לא תיהוי לך דינא כהדי תלתא דחד הוי בעל
דיך ותרי סהדי ואל תעמוד על המקף בשעה שאין לך דמים אשתך
מבלה אל תזקק לה לילה הראשונה אמר רב ובגדה דאורייתא הואיל
והחוק מעין פתוח דילמא משכה זיבה שלשה דברים צוה רבי יוסי בר'
יהודה את רבי יאל תצא יחיד בלילה ואל תעמוד בפני הנר ערום ואל
תכנס למרחץ חרש שמא תפתח עדי כמה אריב"ל ע"כ (ב"ב חדש ואל תעמוד
בפני הנר ערום דתניא והעומד בפני הנר ערום הוי נכפה הוי נכפה הוי נכפה
לאור הנר היוין לו בניו נכפין ת"ד ה'משמש מטתו על מטה שתינוק ישן
עליה אותו תינוק נכפה ולא אמרן אלא דלא הוי בר שתא אבל הוי בר שתא
לית לן בה ולא אמרן אלא דגני להדי כרעיה אבל גני להדי רישיה לית לן בה
ולא אמרן אלא דלא מנח ידיה עילוייה אבל מנח ידיה עילוייה לית לן בה א"ל
תצא יחיד בלילה דתניא לא יצא יחיד בלילה לא בלילי רביעיות ולא בלילי
שבתות מפני שאגרת בת מחלת היא ושמונה עשרה רבוא של מלאכי חבלה
יוצאין וכל אחד ואחד יש לו רשות לחבל בפני עצמו מעיקרא הוו שכיהי כולי
יומא זמנא חדא פגעה ברבי חנינא בן דוסא אמרה ליה אי לאו דמכרוך
עלך ברקיע הזהרו בחנינא ובתורתו סכנתך אמר לה אי חשיבנא ברקיע
גזר אני עלך שלא תעבורי ביישוב לעולם אמרה ליה במטותא מינך שבק לי
רווחא פורתא שבק לה לילי שבתות ולילי רביעיות ותו חדא זמנא פגעה ביה
באבי אמרה ליה אי לאו דמכרוך עלך ברקיע הזהרו בחנינא ובתורתו
היה סכנתך א"ל אי חשיבנא

גזיתא